

Tuuli ja kissa

Tuuli ja kissa

Lassi Hyvärinen

P
O
E
S
I
A

Osuuskunta Poesia
Helsinki

*Kiitokset: Pohjois-Karjalan taidetoimikunta, Pohjois-Karjalan
kulttuurirahasto*

© Lassi Hyvärinen 2018

Kannen kuva: Heikki Räisänen

Kannen suunnittelu: Olli-Pekka Tennilä

Taitto: Marko Niemi

ISBN 978-952-305-094-5 (sid.)

ISBN 978-952-305-095-2 (pdf)

Painopaikka: Drukātava, Riika, Latvia 2018

I

Istun iltaa kissan kanssa.
Kolme ikkunaa, kolme maisemaa, se tunnelmoi.

Mutta oletko kuullut sitä, kysyn,
kun yhdessä ikkunassa on asemasota,
toisessa elonkorjuu
ja kolmannessa viisisataa lasta?

Tuuli sulkee ikkunan ja raapii ovea.
Se tulee keittiöön ja puhaltaa hellaan tulen.
Kattilassa on jonkun tyytyväinen pää, hillokkeessa.
Kissa takajaloillaan, korkokengissä
kysyy onko hän mielestäni oravan näköinen.

Pikemminkin ilveksen, mietin ja muistan
etten ole koskaan käynyt ullakolla
jonne tuuli ja epäilemättä myös kissa
menivät, yöhön, tähtien alle.

Tuuli auttaa kissaa sijaamaan vuoteen.
Sänkypeitto asettuu paukahtaen.
He neuvottelevat auton hinaamisesta
kun tulen varjosta ja kumarran.

Älä lapioi, he moittivat, koska ovat maalaisia
ja hovikumarrus näyttää heistä lapioinnilta.
Piilotan lapion selkäni taakse
ja jään odottamaan uutta tilaisuutta.

Tuuli ja kissa, mäellä kaksin.
Mies joka tuijotti ikkunasta koko yön
hoitaa nyt mehiläisiä katajikossa.

Ihana syksy, ihana ihana!
Tuuli heittää lehdet puista
ja palaa mäelle, kissan viereen
katsomaan kun ne muuttuvat kultakaloiksi
ja uivat tähkien tasalla metsää kohti.

Vihreä leikkimökki palaa pihalla.
Kissa kantaa vettä kurkuille
ja kylvää samalla kauraa.

Miksi kylvää kauraa syyskuussa?
Miksi ylipäänsä kylvää?
En kylvä, sanoo kissa,
teen kylvämisen eleen
niin kuin sinäkin aina lapioit kaikille.

Tuuli ja kissa katsovat tähtiä ullakolla.
Tiellä vaeltaa öistä karjaa.
Metsässä kuusikon tilalla
erottuu hevoslauman siluetti.

Syvemmällä metsässä, melkein suossa
jähmettyy hidas laavavirta
jossa kissa lapsena uitti pientä purtta.

Kissa ripustaa pyykkipoikia narulle.
Maantietä lähestyy pölypilvi.
Missä narun toinen pää on kiinni?

Aurinko laskee suoraan peltoon, perunoihin.
Sade on hakannut ne esiin sammalesta.
Mutta pellon takana, metsän takana
jotkut supisevat. Se on yhteiskunta.

Kuuntele, yhteiskunta supisee kaukaisuudessa!
Katso tarkemmin, sanoo tuuli, ja minä katson.
Se on kihokki, pieni suokukka.

Palaneen leikkimökin takaa on paljastunut traktori.
Tuuli ja kissa tutkivat sitä aamupäivän
ja onnistuvat vapauttamaan käsijarrun.
Traktori valuu keikkuen mäkeä alas
metsään ja laavavirtaan, johon se sulaa.

Siksi on salin seinällä maalaus laavaan vajoavasta traktorista.

Tuuli ja kissa katsovat auringonlaskua kukkulalla.
Kultainen tulvavesi saartaa sen. Hahmot haihtuvat.
Kadonneen traktorin muisto kurahtelee korvissa,
maisema on kuin luola, täynnä kaikua.

Mielessä roomalaisten kultaiset kypärät
saavun varjona tulvan rantaan.
Vedestä pistävien korsien ontto pimeys
vetää puoleensa kuin toinen, tyynempi maa.

Tuuli ja kissa katsovat jo tähtiä ullakolla.
Vesi punertaa vielä, korsien mustasta ytimestä
puhaltaa lämmintä kesäilmaa
jota kattilan pää unissaan nuuhkii.

Kissa kertoo lyhyesti sukutarinansa, kuka loukkasi ketä,
kuka ryhdistäytyi, mitä siitä seurasi ja miten hän
istuu nyt tuolissa paksuna ja lämpimänä.

Pidän tarinasta koska se on lyhyt
kuin sana *perustuslaki*, ja sen jäljiltä
ilma kynttilän ympärillä kuin vedellä pesty.

Kissa pitää kioskia ikkunassa.
Se käsittää tilaukseni väärin.
Kun sanon siitä, se huomauttaa
että itse käsitän väärin koko kioskin,
se on maaginen kioski ja muuntaa kaiken
omanlaisikseen tuotteiksi.

Harhaoppinen käsitys magiasta, sanon.
Kissa syyttää minua postilaatikolla käymisestä.
Ei se ole minun postilaatikko.
Onhan siinä sinun nimesi!
Mitä väliä sillä on?
Sinä et ole oikea kulkuri.

Tähtikartta heijastuu loimeen ullakon kangaspuilla.
Tuuli ja kissa kävelevät heinäramppia ylös ja alas
kädet taskuissa, paitsi toinen käsi, jossa on omena
jota suu haukkaa omenan siitä pienenemättä.

Mitä on olla nuori kissa tai tuuli tähtien alla nousten ja laskeutuen
kädessä omena kuin viisus, mieli kaikkiin suuntiin kasvava
tähtimeri avaruuteen kohoavan pylväshahmon ympärillä!

Tuuli ja kissa kuulevat kysymykseni
ja vilkaisevat kuin jengiläiset, valmiina hakkaamaan.
Mutta se on vain kevyt alumiinihaarniska
jolla tuuli jo huomenna leikkii, rinteessä, auringonkukkien alla.

Tunnustelen sanomalehtiä ullakolla.
Tähdenlento osuu kissan siluettia päähän.
Se kaatuu ja kierii alas heinikkoon.

Siellä se valittaa ja etsii silmälaseja.
Minä autan kunnes kuuluu risahdus
kuten silloin kun syömme lasisilmiä.

Pelto on tummanpunainen, se valaisee itse itsensä.
Pohjoisen taivaalla alkaa musta ilotulitus,
kuviot hahmottuvat tähtiä vasten.

Kissa rikkinäisissä laseissaan ei sitä näe.
Se yrittää hymyillä, mutta näky on järjetön.

Kävelemme rantaan kuun kuurouttamina.
Kissa kulkee edellä kuin evakko muinaiseen kotiinsa.
Tuuli ohittaa lepänrangat ja jäiset dyynit
ja vetäytyy matalaan pilvimassaan mietiskelemään
(kuin räätäli painottomassa tilassa).

Niemen kärjessä nousemme laivaan.
Jäät taipuvat kauniisti kun tuuli vie meitä
lyhyen matkan vastakkaiseen niemeen.

Kotona kattilassa nukkunut pää
katsoo nyt hiekasta unisena.
Tuuli neuvoa minua silittämään sitä,
se on tavallaan minun pääni ja kuuluu perheeseen.

Myrskyn ja kiihkon aikaan istun öljykangastakissa
rauhassa kuin asettunut noki.

Takin poimussa laiva syöksyy ja masto katkeaa
ja lyhdyt murskaantuvat rantakallioihin.

Kissa kokoaa jäänteistä oivan fregatin
pulloon, suojaan maailman puhureilta.

Se heittää pullon mereen ja sanoo:
nyt se on autistinen laiva, kehu minua.

Seisomme rannassa ja katsomme merelle.
Lokki lentää kuun eteen ja pysyy siinä.

Tajuan sen tulevan kohti.
Se kasvaa ja osoittautuu kotkaksi,
jaloissa jonkinlaiset ponttoonit kuin vesilentokoneessa.

Se laskeutuu etemme rantaveteen.
Olen pieni veljesi, tulin taivahasta, kissa ehdottaa,
mutta kotka on tosikko kuten useimmat linnut
ja toljottaa taaksemme pimeään pensaikkoon.

Kotkan raskas pyrstö kallistaa sitä taaksepäin
kunnes se kellahtaa ja uppoaa, siipiä avaamatta.
Ponttoonit ovat irronneet,
laine laineelta ne kelluvat luoksemme rantaan.

Joskus joudun juoksemaan.
Silloin tuntuu kuin olisin hengenvaarallinen mäkiauto.
Kissa laskee vieressä omallaan,
kalliot lähestyvät kuin rotko.

Ennen kallioita on pieni kuusikko.
Juoksu pehmeillä neulasilla rauhoittaa mieltä.
Vilkaisen kelloa ja totean:
kalliot ovat myöhässä.

Ja kun ne tulevat viheltäen, olemme jo pysähtyneet.
Pidämme vain kuusista välttääksemme imun.
Kallioiden mentyä jää pakeneva pilvi
meren ylle, juoksun haipuva henki.

II

Kissa on pukeutunut oravannahkaan.
Sillä on neljä korvaa ja toinen kuono otsassa.

Tarjoan sille juhlailveksen turkkia.
Se tuijottaa turkin läpi tyhjyyteen

jossa jatkuu loputon oravaohjelma
vaikka jo vuosia sitten heitin television laavavirtaan.

On pyhä, kissa sanoo,
ja minä nukun ylhäällä parvella.
Millä parvella, ihmettelen.
Kissa osoittaa ikkunaan: hanhet ylittävät talon.

Nukun parvella ja lemmin
niin kuin unissa lemmitään, tuosta vain,
se sanoo ja lähtee ullakolle.

Entä pyhäkoulu?

Minä menen taivaaseen, hanhien kouluun
se sanoo ja häipyy hämäriin, hämähäkinseittien taa.

Tuuli on avannut ikkunan.
Koko kylä herää kauhujen yöhön
suhteessa unen suloisuuteen.

Kissan pyytämä jänis aikoo karata
mutta ankara käpälä painaa sen tyynyyn.
Rakastan sinua pupuseni, kissa sanoo
ja tuijottaa oudosti jänistä, joka esittää nukkuvaa.

Kissa huhuilee ullakolta:

*Jos pöydällä olisi kivi,
se olisi typerä aatos.
Jos sinulla olisi suru,
se olisi tyhmä päätös.*

Harpon tuohtuneena ullakolle.
Kissalla on siellä suurtalouskeittiö,
essu, myssy ja keltaiset kumihanskat,
räikeä valaistus ja tiskiharja kädessä.

Tähdistä roikkuu savua.
Vihani muuttuu savuksi.
Nokeat keittiön, kissa moittii,
kyllästyy ja lähtee metsään.

Kissa väittää kirjastoa saunaksi ja sytyttää sen palamaan.
Tukahdutan liekit poistamalla huoneesta hapen
mutta yksi harvinainen kokoelma on tuhoutunut.

Silmäilen hiiltyneitä lappuja kykenemättä keskittymään.
Niska ojentuu kumarasta kuin jousi ja katse karkaa ikkunaan
kuin olisin saanut ajatuksen lukemastani vaikken ole.

Tämä on hyvin uhanalainen kirjasto, virkailija sanoo.
Käsikirjoitukset ovat ainutlaatuisia, hän jatkaa.
Yhdenkin tuhoutuminen on korvaamaton vahinko, hän lisää.

Välitätkö sinä edes koko asiasta, hän kysyy.
Mutta minä en pysty kohdistamaan katsettani häneen
ja jos yritän puhua, sanat kiertävät hänet ja menevät toisten luo.

On kansainvälinen kirjastopäivä, virkailija sanoo.
Yritän tuntea syyllisyyttä, mutta tunnenkin ylpeyttä,
ja kun yritän poistua etten aiheuttaisi lisää vahinkoa

tunkeudunkin syvemmälle hyllystöjen uumeniin.
Paperikasojen läpi kantautuu virkailijan kaukainen marina.
Se on aina samanlaista eikä tee eroa asioiden välillä.

Musta lintu kumartuu ja nielee oksan jolla istuu.
Tähtitaivas sakenee oksan jättämän aukon ympärillä.
Se oli japanilainen oksa, harvinainen paju
ja kiilsi usein sateessa kun kissa livisti seinänviertä
nurkan taakse, kurkkimaan mikä se on

mikä aina seuraa ja pakottaa juoksuun,
kuljetun reitin laajeneva avaruus.

Kissa neuvottelee rannassa salakuljettajien kanssa.
He kumartuvat tavaran ylle kuin tiipii, selät suorina,
toisiaan hipovilla poskilla tavaran hehku.

Salakuljettajat työntävät moottorikelkkaa kukkulalle
jolla kissa jo seisoo ilveksempänä kuin koskaan
oravannahka tuulessa liehuen.

Sininen lokkiparvi nousee kuun takaa.
Meri ei lakkaa höyryämästä.
Lakkaisitko itse, jos sinuun laskisi laavavirta?

Ihastelemme nyt ryijyä kaikki.
Sen korkeuteen on kirjottu koko menneisyys.
Alhaalla keltaista taivasta vasten
sadat kahdeksanjalkaiset ihmiset savannilla,
keskellä Ikaros-Lasarus koivuvitsoineen,
ja ylhäällä, syvällä purppurassa
poispäin kohdistuva kiinalainen ilotulitus.

Huokaisten irtaudun ryijyn pehmeystä
tietämättä mihin mennä huojuvassa keittiössä.
Jos tottumus ei ohjaisi meitä, sanon
mutta tuuli ottaa sanan suustani ja heittää yöhön.

Kissa kantaa joonialaista pylvästä.
Miten sen osat pysyvät yhdessä?
Se johtuu gravitaatiosta, sanoo tuuli
ja pysähtyy jyrkänteelle, laakson ylle.

Tuolta laaksosta esi-isäni, se aloittaa
mutta aurinko laskee ja laakso pimenee.
Kuunvalossa kissa asettelee pylväämpätkät
kehäksi kapiteelin ympärille,
istuu yhdelle, kääriytyy oravannahkaan
ja alkaa moukua muinaista oravankieltä.

Kissa polttaa hellassa vanhaa kirjaa.
Yritätkö väärentää kissojen historiaa, minä kysyn.
Kissa väittää kattilan pään yllyttäneen
joten syy on tavallaan minun.

Haikeana lukitsen kirjaston oven.
Nostan ankkurin ja annan kirjaston mennä.
Kissa hyppii rannalla tuulen perässä ja anelee
mutta tuuli on mennyt taivasiin,
vain liepeet roikkuvat sumussa latvojen yllä.

Kuun keltaisesta valosta tietää olevansa kellarissa.
Kiveyksessä on märät tassun- ja mehiläistarhurin jäljet.
Kellarilehdossa, oliivipuun alla
kissa ja tarhuri nauttivat viiniä pyyhe lanteilla
mehiläisten surratessa basaarien varjoissa.

Haen perunat ja pyydän munakoison.
Minua houkutellaan kylpylään.
Pakenen kujaa portaisiin, keittiöön ja hellan luo
missä kattilan pää on yhä enemmän
kuin ruukkuun laskettu nuori Augustus.

Ruukku kantava nainen kävelee keittiön läpi kellariin.
Ei tätä kautta, kivahtan kissalle.
Käyttäydyt noin etkä kadu, se sanoo,
mihin olet piilottanut kristinuskon?

Osoitan pientä rasiaa.
Pääsiäinen tulee ikkunoista.
Mutta ennen kuin kissa ehtii nousta
musta lintu hyppää silityslaudalta ja nielee rasian.

Kun minä lemmin hanhien kanssa, sanoo kissa,
olen ensin yhden kanssa intiimisti,
mutta kun lento kiihtyy, lehahtaa siihen toinen
ja viimeiset hetket olen ties kuinka monen kanssa
vaappuvien siipien höyhenkylvyssä pilvien kultaisilla kukkuloilla.

Vai niin sinä teet, sanon laiskasti
ja kissa korjaa: en minä niin tee
vaan niin minulle käy, toisin kuin sinulle,
sinä teet sen mitä sinä et tee,
ja sitä mitä sinä et tee, sen sinä teet.

Kissa väittää että sen käsivarressa on tunneli jossa kulkee junia,
kainalossa tuntee selvästi vedon, ranteessa jylinän.

Käymme siis ikkunaan. Pölypilvi tiellä on lähestynyt
ja näyttää pieneltä junalta.

Kissa on valmis matkaan. Se haluaa teollisuuskaupunkiin
jolla ei ole alkua eikä loppua

mieluiten illaksi. Illaksi! innostun, ostan lipun kissalle
ja hyppään kyytiin itsekin.

Mutta juna kulkee yhtä hitaasti kuin pölypilvi tähänkin asti.
Illalla nousemme kyydistä ja kävelemme kotiin.

Salakuljettajat ovat palauttaneet kirjaston.
Kannamme sen runsaassa valossa karttahuoneeseen,
minä, kissa, mehiläistarhuri ja ruukkua kantava nainen,
hän on jättänyt ruukun ja kulkee nyt sipulinvarsihameessa.

He häipyvät jonnekin, kellariin tai hunajatarhoille.
Jään kahden hillokkeessa nukkuvan pään kanssa.
Kissan mielestä elän synkässä yksinäisyydessä,
omasta mielestäni elän kajuutassa.

Yöllä joki nousee ikkunaan kuin härkälauma.
Vesi on ainetta, se herättää halun tarkastella.
Koeputkissa loiskuvat huoneen valot, mutta käsi on vakaa
kuten mökki seisoo, vaikka kajuutta keinuu.

Joki on jättänyt tielle hylkeenpoikia.
Kissa ja tarhuri kutsuvat paikalle hydrologin.
Maan lapset, ajattelen, ja kissa suuttuu:
minä nukun taivaalla hanhien kanssa!

Mutta minä ajattelen ja ajattelen.
Kissa peittää korvat tassuillaan
ja on jo juosta tietä pitkin pölypilven luo.

Mutta päivä on lyhyt, kuu nousee
ja musta lintu munii kolahduksen räystäskouruun.
Kissa kysyy onko ulkona jotakin
riekaleiksi repivää. Alan luetella.

Kissa on kirjoittanut kirjeen:

*Rakas serkku,
voin suunnattoman pahoin ja olen jatkuvasti kauhuissani.
Joinakin hetkinä luulen että kaikki on hyvin.
Arjen pyörteissä unohdan monet kokemani loukkaukset.
Maattuani aikani ravassa palasin sisään
nauttimaan lettutarjoilusta. Hyvästi*

Onko se hyvä, se kysyy.
Oikein hyvä, kehun, kuvaa hienosti elämääsi.

Ei se kuvaa minun elämääni vaan sinun,
jota voin seurata, toisin kuin omaani
josta tiedän vain kertomasi huhut.

Mikset sitten kirjoita niistä?

Koska erehtyminen on inhimillistä
ja minä olen kissa.

Kissa lyö päänsä ja saa jonkin erikoiskyvyn.
En kerro siitä, koska kissa ei ole enää kissa
vaan kuin kissoista koostuva haitari.

Maan alla on kylliksi hiekkaa räjäyttämään tajuntani.
Yritin sanoa: kissa ei ole kissa,
mutta ei minusta ollut tuohon korkeaan toimeen.

Ryömin pensaikossa etsimässä järvisimpukoita.
Tuuli pysäyttää ratsunsa kohdalleni ja jatkaa yksin rantaan.
Simpukat narisevat minulle kunnes kaviot murskaavat ne.
Hiekka allani on lämmennyt, kuuntelen hievahtamatta.

Simpukoiden vaiettua tartun hevosta nilkasta.
Siitä on mukava pitää. Olen kuin pieni vauva.
Ja hevonen ylläni on kuin pieni koira.

Mutta sen ei pitäisi leikkiä niin.
Se haavoittuu ja makaa kyljellään.
Minä, jonka syytä kaikki on,
kerron sille kodistani, pienestä mökistä,

sen keittiössä tuoksuu oliivilehto
ja lattialla lojuu tuore sipulinvarsi,
kellarin ovelta kajastaa keltainen valo
ja odottaa sinua, tuulen hevonen, pieni koiranpentu.

Liha-auto hakee kissan pyytämän jäniksen.
Mustavalkoisessa ryhmäkuvassa
seisomme minä, kissa ja kaksi lihamestaria
välissään jänis, korvat tuulessa hulmuten.

Myöhemmin kävelen tiellä.
Yöhevoset laulavat kuusikossa.
Rinnassani juoksee kuin jänis
hellin askelin, tuoreessa lumessa
kun suuren linnun raskas siipi peittää sen.

Kohta tulee myrsky, mietin.
Taitaa tulla sota, sanoo tuuli.
Tulee ihana myrsky, intän.
Se on sitten ihana sota.

III

Solmin kissan häntään rusetteja.
Se kehrää ja pilkkaa antiikin puheenpartta
jonka suurin hyötyjä se itse on.

Hyvä kissa, erinomainen kissa, minä kehun,
ja kuolinisku nukkuu
kuusen alla, ilveksen unessa.

Ulkona loistaa kirkkaus.
Valonheittimet pyyhkivät pihaa.
Ne ovat siis tässä kohti.

Kissa juoksee pimeästä ilahtuneena.
Minä en pidä kranaattien tärähdyksistä
ja ärsynnyn monesta seikasta lehdessä jota luen.

Aamulla mehiläiset tutkivat ojaan kaatunutta panssarivaunua.
Tuuli siivoaa pellon kraatterit mullalla ja sammalella.
Tällainen on maailman luonne, näytän kissalle
kun heitän jauhot tyynenä kiehuvaan veteen
kuin herätyskellon keskelle nuotiota.

Kissa osoittaa pellolla ydinlaskeuman paikkaa.
Siitä on sammal palanut valkoiseksi.
Muuraan sen päälle tiiviin kivikuvun.
Sen saumat hehkuvat punaisina pimeässä.

Hehku houkuttelee paikalle yöhevosia.
Kissa on kaivanut niille pienen ansakuopan.
Liian pienen, ne nousevat siitä kuin uimasta
ja häipyvät katajikkoon lanteita keinauttaen.

Kissa pyörii öisellä tiellä, trubaduuri shaketissa.
Sitä kuuntelevat varjot suurten kuusten alla.
Astun varjoon sillä minua väsyttää,
portaat vievät alas hautausmaalle.

Kysyn haudoilta: sinä Schönberg,
miksi korvani vain harvoin sietää viulun?
Nainen sipulinvarsihameessa potkii roskia käytäviltä.
Vanhimmilta haudoilta kuuluu kontrahavinaa.

Kissa seisoo muurilla viulu kädessä.
Väliimme piirtyy hopeinen paraabeli.
Muttei diagonaali, huomauttaa tuuli
ja tosiaan: kissa soittaa vain huiluääntä.

Voisin potkia roskia minäkin
mutta mitä roskia täällä muka on?
Käsitteitä, käsitteitä...

Kranaatin jälkijäristys helisyttää koeputkia.
Kattilan pää avaa silmänsä. Menetän tajuntani.
Lyhyessä unessa kasvatan lähiöitä Neuvostoliiton lapsille.

Havahdun kun ulkona loistaa kirkkaus.
Se on läheisen majakan valokeila.
Se näyttää tietä kissalle
kun se salakuljettaa viikinkiveneen pellon yli metsään.

Mehiläistarhuri on alkanut harrastaa oopperaa.
Hän laulaa kissan kanssa kuusien varjoille.
Oksien kätköissä nukkuu tuuli. Kun se kääntää kylkeään
luulevat kissa ja tarhuri varjojen osoittavan suosiotaan.

Kiipeän tuulen seuraksi puuhun.
Runko on lämmin ja paljastuu
toinen humina, pihkan virtauksesta:
siinä lähestyvä ja loittoneva humina sekoittuvat.
Lyhyessä ilmestyksessä nuoruuteni rakkaus
saapuu luokseni selin ja poistuu avosylin.
Nimeän ilmiön Dopplerin lemmeksi.

Tuuli kääntää kylkeään. Putoan kissan ja tarhurin eteen.
He luulevat minun kuunnelleen ja punastelevat mielissään.
Mietin putoamista: kun gravitaation käy niin kuin kerran käy,
onko parempi lentää tähtiin selin vai avosylin.

Määrään kissan ulos pyhäkouluun.
Se istuu kivelle ja sulkeutuu kuin nuhasairas.
Jään itse sisään vahtimaan rasioitani.
Ne ovat täynnä väkivaltaa, jota kammoksun.

Nainen sipulinvarsihameessa on tullut kellarista.
Hän soittaa huilua kuin puro lepikossa.
Minut valtaa halu ripittäytyä
ja heittäydyn kuin matto rantaveteen:

Seison jyrkänteellä ja rinteet laskevat laaksoon.
Näen satoja lapsia uppoutuneina leikkiin.
Silloin ymmärrän erehtyneeni:
lähiöt tulee rakentaa rinteeseen.

Olen joutunut metsään selässäni luostarin pieni kellotorni.
On liikaa nyssyköitä, nyörit kiskovat takkini epäsuhtaan.
Korkean hongan kaarnan välistä jokin ilkkuu minulle,
kissan mukaan siellä asuu lentokyvytön koala.

Pääni korkeudella, käden ulottuvilla
häämöttää satamaan johtava hiekkatie.
Näen sääret, koirat ja kävelykepit laihasa valossa
joka seuraa tietä ja vain tietä kuin ammattitaidoton lähetti.

Luostarin kello kumahtaa niskaan joka askelella.
Nikamat löystyvät, ajatuksiin kasvaa aukkoja.
Ne täyttyvät metsän ylivilkaalla höpinällä.

Jos löydän täältä kotiin, käyn silityslaudalle makaamaan.
Kissa nuolee otsaani ja marisee
että kellotorni pilaantuu jos sitä säilöö vaakatasossa.

Lukemani lehden artikkeli välähtää ja sammuu.
Roomalaiset ovat varastaneet lähiösuunnitelmani
ja Sisiliaan perustetaan tasavalta sitä toteuttamaan.
Ärsynnyn ja lähden jyrkänteelle.

Lapset rinteestä on viety Sisiliaan.
Kissa kysyy onko syy tavallaan minun.
Mietin gravitaatiota, onko tietämättömyys kohottavaa
kun kompastun viikinkiveneen jättämään uraan.

Liiketoiminta on pyörteitä vedessä.
Ihmiset rantatorilla, kissa ihmekyvyllään rahastamassa.
Eukalyptus päihdyttää, en erota hopeaa
kiertyneistä kaloista ja simpukoista.

Hautaan tappiolliset simpukat peltoon.
Tuuli nukuttaa heinät, varjot nousevat suosta.
Istun vaahteranoksalla kuin kirjastojen jumala
kunnes leppä lasittuu ja katse on tarkka kuin nappi.

Kuinka mahtava on öinen karja!
Hopea hymyilee vain hämärässä.
Kun koeputkien urut hiljenevät
maistan bensaa: se on vettä.

Mehiläistarhuri on katkera perinnöstä.
Hän osoittaa laaksoon: näetkö tuon tammen?
Siellä veljeni nyt elostelee.

Tarjoan lohduksi lapiollisen maatani,
makeaa turvetta jossa mehiläiset viihtyvät.
Tarhuri kiittää ja kaataa turpeen kukkaroon.

Yöllä laaksosta kiirii kaunikkien luritusta.
Tarhuri istuu kivellä kuin roudan nielemä.
Rannan hökkelien väkeä pakkaantuu jyrkänteelle
tuijottamaan mykkänä laakson kajoa.

Lähden hautausmaalle pakoon sietämättömyyttä.
Nainen sipulinvarsihameessa haravoi lehtiä käytäviltä.
Istun penkille ja tupakoin, kello pyörii, monta yötä
kunnes tarhurin veli on tuhlannut perintönsä.

Kissa kutoo kangaspuilla jotakin
mutta ei tiedä mikä se on.

Enpä ole tuollaista ennen nähnyt.
Mitähän vielä keksit, sanoo tuuli.
Mehiläistarhuri ihastelee silmukoita
mutta myöntää ettei tuotos oikein matto ole.

Kutsumme tien kulkijoita, jotta hekin voisivat sanoa
etteivät ymmärrä näkemästään yhtään mitään.
Tulepa itse Deleuze, hätkähtää
ja pakenee viivaa pitkin kauas kanervikkoon.

Kuu nousee, horisontti tyhjenee. Suojaudun kissan kutilukseen.
Se toimii kuin sammutuspeite: se heitetään nukkuvan päälle
ja hän näkee lyhyen unen, kunnes peitto päättyy
ja hän tuijottaa lopun yön pelkkää pimeyttä.

On kaksi tajuntaa: pään sisällä ja ulkona.
Toinen pullistaa silmiä ulos, toinen painaa kuoppiin.
Rinta kannattelee päätä, mutta rintaan
astelee maailma kuin mustan linnun jalat.

Pihalla on kissan kutsuma kohtuuton nuotiopiiri.
Penkin päässä istuu nainen sipulinvarsihameessa, ikävissään.
Mutta ei ole niin että otan ja vien hänet kävelyille.

Heitän herätyskellon keskelle nuotiota.
Se hajottaa piirin pieniksi seurueiksi.
Piha tyhjenee mallikkaasti, nojaan oveen ja kuuntelen,

ja kun tihenevä hiljaisuus alkaa soida kuin hidas kello
kuiskaan rakastuneesti: minun pihani.

Yöllä tunkeudun mehiläistarhurin taloon.
Hän säikähtää muotoani kuin munkki kammiossa
kun Jumala tulee vaatimaan edistystä.
Otan hyllystä hunajakakun ja häivyn.

Kupoli päässä vien kakun omistajalleen.
Kissa vapisee ja syö kiltisti kaiken.
Huudan yöhön: saatanan nulkki!
Nulkki tulee ja anoo armoa.

Kutsun junan. Se suistuu rinteeseen
ja kyntää uomaksi koko satamaan johtavan tien
kaikille sateille jotka tulevat Tänään.

Sitten kylven, meressä tai auringossa.
Kylvettyäni unohdan pukeutua.
Silloin minua ei erota metsän puista.

Polkuharmoonin sointi on ottanut näkyvän hahmon.
Rauhaton väreily keskittyy kattilan ylle.
Kissa pitää sitä Augustuksen sieluna,
en ota kantaa, laitteeni näyttävät vikaan.

Magneettiset häiriöt nävertävät kotoisuutta.
Kissa lähtee onkimaan kotkaa. Aavistan huonoa.
Mutta kun perintökuponki rasiassa aloittaa kääntäilynsä
vilkaisen kelloa: ksylofoninen hysteria on myöhässä.

Korkeakulttuuri on lyönyt merkkinsä hautakiveen.
Tässä lepää muinainen, esimerkillinen aate.
Raaputan luuta korvani takana
kuin jäkäläistä kiveä. Erotan kaiverrusta.

Tapaan rannalla ilveksen.
Se kertoo miten aikoo kissan tappaa.
Älä kissaa, sanon ja tarjoan jalkaani,
siinä on enemmän lihaa kuin kissassa.

Sinähän olet tyhmä kuin mehiläistarhuri, se sanoo.

Olet oikeassa, myönnän, enkä minä
edes pidä kissasta, paitsi jos menetän sen,
mutta silloin en välitä siitä, siis siitä
että sittenkin välitän, mutta tämä ei ole lupa.

Ilves näyttää purjelaivaa myrskyssä:
Vien kissan laivaan. Siellä tapan sen,
vanhuuteen.

Kissa kutoo polkuharmoonilla keisarin viittaa.
Se on suuruudenhullu ja tahtoo sotaa, eikä sitä voi estää.
Se ottaa rasiasta oravankynnen ja viiltää ilmaan.
Villosta kuuluu legioonalaisten puhetta.

Laulavat joukot nousevat jo satamaan johtavaa tietä.
Lähden rantaan huhuilemaan ilvestä.
Hökkeliemiehet on viety sotaan,
haavoittuneita liotetaan rantavedessä.

Kaadun peltoon ja vedän mansikkapenkin peitteekseni.
Kuohkea multa pitää lämmön, jäsenet kypsyvät.
Jos käännyn vatsalleni, näen kultaisen valtakunnan.
Maanalainen happi on toisenlaista, se tihkuu mineraaleja.

Illaksi sota päättyy.
Kissa palaa maanpaosta.
Solmin sen häntään rusetteja. Se kehrää
ja pilkkaa antiikin puheenpartta, jonka suurin hyötyjä
se itse on, hyvä kissa, erinomainen kissa, minä kehun.

Kypärä on sotilaan koti, kattila Augustuksen.
Sotilaan ajatus törmää kypärään, mutta Augustuksen
uni helkkyy kuin vispilä kattilan kylkiin.

Astun hatutta yöhön.
Piha on kuorittu multa ja saveen,
kuu painaa pellon sammalet kiharalle.

Maahan lyö hakku, kuokka tai peitsi.
Etsin turvapaikkaa mehiläispesien luota
mutta katajikko ei ole paikka, vaan tapaus.

Etsin katajikosta mehiläistarhurin silmälaseja.
Sotilas tiellä lopettaa laulun ja kysyy tunnussanaa.
Kerron että kävelen omassa katajikossani
eikä minulla ole muuta kuin tämä katajikko
ja paljon huolta tuottava kissa.

Hiekka jäkälän alla kuuntelee hievahtamatta.
Sotilas kysyy kuka särki satamaan johtavan tien.
Osoitan panssarivaunua katollaan heinikossa
ja lisäksi että kissa on leikkaamaton kolli.

Sotilas menee ampumaan panssarivaunua.
Hän palaa silmälasit kädessä: takavarikoin nämä.
Ehdin kiittää, mutta sotilas on tarhurin vihollinen
ja ampuu nyt vuorostaan minua.

Kuulen, kuin jäkälän läpi
miten laukaukset tömähvät hiekkaan.
En pidä tärähdyksistä.

Hökkelien asukkaat lämmittävät rantaveden.
Mehiläistarhuri hoitaa haavani savulla ja vahalla.
Naista sipulinvarsihameessa ei näy.
Hän hoitaa kai kissaa: sen selän on repinyt kotka.

IV

Istun taas junan takapenkillä.
Kesä virtaa ohi, nainen sipulinvarsihameessa
kylvettää pajukossa mehiläisiä.

Juna kahlaa kuivissa kuusenkävyissä.
Tien kovaksi painunut hiekka on kuin tajunta.
Miljoonat silmät lyövät otsaani kipeän leiman.

Heitän kengät pientareelle ja huuhton jalkani
kevätpurossa junan käytävällä.
Ja junalippu, pieni lippu, onneton lappu
säälittää minua niin että nielen sen.

Mehiläistarhurin veli on päässyt hanhien luo.
Haudan erottaa jo kaukaa, sitä kiertää mehiläisparvi.

Hautausmaa on minulle pyhä paikka.
En pidä siitä että sinne kaivetaan ihmisiä.
Kengät, autot ja kaivinkone saavat minut suunniltani,
tarhuri huomaa sen ja pyytää koskettavan puheen.

Kävelen kuulijan luota toisen luo.
Puhun linnuista ja jänksistä, lepistä ja sammalesta,
mistä minä nyt jotain tiedän.
Taukojen kohdalla kissa lyö rintaansa,
jalkoihimme heitetään kukkia jotka kuuluisivat haudalle.

Kuu nousee, autot lähtevät.
Pyhä lehto saa ihmeellisen rauhan.
Kotimatalla laulan pienen kupletin.
Varjot vastaavat kuin kaukainen kaupunki.

Panssarivaunun piippu tuijottaa minua ikkunasta.
Olen suojautua sanomalehden taakse kun muistan
etten ole pitkään aikaan ollut lapsi.

Teen jäähtyminen pysähtyy.
Panssarivaunun vihreä suojapeite muistuttaa alkukesästä
kuin syreenien muuri yhä peittäisi näkymän tielle.

Piippu kääntyy, vaunu lähtee.
Tulkaa tervehtimään sitä, kaikki rakkaani,
ketä teitä nyt on. Pian keksimme senkin.

Mökki seisoo mustana iltataivasta vasten.
Siitä erkanee siluetteja: ruukkua kantavan naisen ja tuulimyllyn.
Varjot puhuttelevat minua tummasti,
lomitun niiden kanssa kuin liuska ja tunnen läheisyyttä.

Ne tulivat kiittämään kupletista:
se antoi meille toivon
palata kerran kotiin, kaukaiseen kaupunkiin.

Kissa työntää viikinkivenettä taivaan reikään:
talvi tulee, tämä on huonosti.

Käännän vinssin ja vedän veneen lepikkoon
pystyyn, tukevaan oksaan riippumaan.
Nyt talvi saa tulla, kissa sanoo ja lähtee kotiin
kuin kankea metsuri hyvin kauas erämaahan.

Tuuli narisuttaa venettä. Puro hulisee jään alla.
Talvi tulee mereltä kuin höyhentyyny ja sulkee minut sisäänsä.
Tarkastelen yhtä höyhentä: selvästi hanhen.

Nainen sipulinvarsihameessa on kiivennyt ullakolle
ja jäänyt hiuksistaan kiinni lähitähteen.
Vapautan hänet, eikä kissa lakkaa härnäämästä:

*Sipulinvarret ovat päältä viileitä mutta lämpenevät sitä mukaa.
Jos hän kellahtaa selälleen, sipulinvarret leviävät, samoin hiukset,
ja sinulla on siinä kaksi mahtikehää
kuin aurinko ja kuu yksinäisyytesi taivaalla.*

Pää hillokkeessa hymyilee unissaan.
Heitän kissan ikkunasta mereen, olenhan kajuutassa.
On ilo seurata sen haaksirikkoista kulkua mahtavilla aalloilla
kun se unohtaa minut ja hätänsä ja alkaa iloita liikkeestä.

Nojaan vahingossa naiseen sipulinvarsihameessa.
Hän nojaa takaisin, ei mitenkään vahingossa.
Tuuli ja mehiläistarhuri jatkavat ukkomaisia juttujaan.
Pelkään, että Arvaa kuka -leikki vie arvokkuuteni rauhan.

Rohto menee päähän ja hehkun häpeällisesti.
Kuiskaan etten tiedä miten naisen kanssa ollaan
paitsi yhden tavan:
palavina patsaina marraskuun pimeällä taivaalla.

Mikä on lempiasentosi naisen kanssa, kissa kysyy.

Patsas. Se liittyy päärynöiden poimimiseen
kun puu on korkea ja minun täytyy nostaa häntä.

Järjetöntä, kissa sanoo, minusta se pitää tehdä vaakatasossa.

Ei vaan vuoristossa, mättäiden luhistuessa alta.

Mikä sinulla on vuodetta vastaan, kissa kysyy.
Se johtuu gravitaatiosta, sanoo tuuli.

Olette väärässä, sanon ja avaan makuuhuoneen oven:
vuode on täynnä hanhia.

Kissa kysyy mihin lämpö menee talveksi.
Eri paikkoihin, sanon ja varoitan
että ne ovat hyvin kuumia
kuten hella ja taivaalla palavat patsaat.

Kesä ajaa ohi vaunut natisten.
Avaan ikkunan ja ajan hanhet vuoteesta.
Lähtisin itsekin, mutta nainen sipulinvarsihameessa
on jäätynyt patsaaksi pihamaalle.

Keitän perunoita kunnes ne ovat sipuleita.
En tiedä miten nainen sulatetaan
joten nostan hänet vain eteiseen.

Jos nukkuisin, näkisin unta
että eteisessä on huhtikuu, leppä kukkii ja puro solisee,
mutta koska en nuku, se on vain todellisuutta.

Vuode hautoo kosta oven takana.
Soitan harppua ikkunassa. Olen antimegalomaani,
harppu on vain pippurin kokoinen.
Kun minulle vastataan, livahdan ulos kuin heitetty etana.

Päärynäpuuhun on unohtunut jotakin. Tietenkin kaipaen sitä.
Mutta vastaus tuli toisaalta, tiukuna pajukosta.

Juoksen harjupolkua rinnassani lohikäärmettä lennättävän tytön ilo.
Hatunlieri vakauttaa juoksuni horisontaalisesti, helttä vertikaalisesti.

Kuulen ja tunnen, että pajukossa on sauna
ja kuulemani tiuku on saunan kello.
Joku kylpee, pajut huljuvat,
riisuudun eikä minua erota metsän puista,

ja kun kiipeän lauteille ja upotan pääni kuuman pilven sisään,
katkaisin kääntyy ja häviävät kuulo ja tunto,
ja sielu kirkas yksin kylpee pimeässä, toista kohti.

Sisällä on mustaa, ulkona valkoista.
Menen ulos, siellä on harmaata.

Tämä on seuraelämää, päättelen.
Luonto on mieliksi tien kulkijoille.

Kissa tulee jalkoihin ja kysyy miksen väritä.
Neuvon sitä keskittymään lieriin.

Kulkijoiden raahustus loittonee.
Kissa moittii: helтта on noessa.

Käsken sen katsoa tarkemmin:
kihokki, pieni suokukka.

Mikä helтта tuo muka on?
Niin muovasi seuraelämä helttää.

Lipputangon huipulla palaa soihtu.
Eläköön se, että jotain tapahtuu!
Kuulostat rakastuneelta, sanoo kissa.

Tuuli tuo morsiamen tupakan tuoksun.
Hän on vähemmän muotoinen, enemmän ilmeinen.
Kissa kysyy tuleeko häämatka.

Jos tulee, tahdon sellaisen
jossa juna työntää meitä edellään
päättymättömään teollisuuskaupunkiin.

Tämä runo kestää aikaa, sanoo kissa
ja kilkuttaa kuparilevyä ilmassa.
Silitän sen turkkia,
kämmeniin jää kipinöitä.

On jouluku. Vien Augustuksen pään kellariin.
Kissa hyvästelee minut ja lähtee merille.

Suoraelämä on syönyt helttani, saunominen lierin.
On työlästä kulkea suoraan, mutta matka on lyhyt.

Tikkaat odottavat. Mutta toisin kuin on sovittu,
nainen sipulinvarsihameessa tulee mukaani.

Tuuli peittää haudan.
Ensin pajuja, sitten olkia ja lehtiä,
päälle sammalia.

Hauta alkaa lämmitä.
Maa valaisee itse itsensä.
Tutkimme vanhoja kirjoituksia,
unessa ne saavat ratkaisunsa.

Hauta on jäähtynyt.
Nainen sipulinvarsihameessa yrittää kiivetä
mutta hauta on korkea, minun pitää nostaa häntä.

Otsaani kolahtaa päärynä. Hän on siis mennyt,
kellariin keisari Augustuksen luo.

Hänen pitäisi palata pian
sillä jos minä valvon, Augustus nukkuu.

Mutta hän ei palaa. Hän nukkuu Augustuksen kanssa
ja vuode on saanut kostonsa
niin kuin kaikki roomalaiset maan päällä aina saavat.

Kaiverran hautakiveen Arvaa kuka.
Illaksi ehdin päättymättömään teollisuuskaupunkiin.

Minne menenkin, näen jonoja.
Kaikki jonot vievät Roomaan.

Sisällys

I

- Istun iltaa kissan kanssa 7
Tuuli sulkee ikkunan ja raapii ovea 8
Tuuli auttaa kissaa sijaamaan vuoteen 9
Tuuli ja kissa, mäellä kaksin 10
Vihreä leikkimökki palaa pihalla 11
Tuuli ja kissa katsovat tähtiä ullakolla 12
Kissa ripustaa pyykkipoikia narulle 13
Palaneen leikkimökin takaa on paljastunut traktori 14
Tuuli ja kissa katsovat auringonlaskua kukkulalla 15
Kissa kertoo lyhyesti sukutarinansa, kuka loukkasi ketä 16
Kissa pitää kioskia ikkunassa 17
Tähtikartta heijastuu loimeen ullakon kangaspuilla 18
Tunnustelen sanomalehtiä ullakolla 19
Kävelemme rantaan kuun kuurouttamina 20
Myrskyn ja kiihkon aikaan istun öljykangastakissa 21
Seisomme rannassa ja katsomme merelle 22
Joskus joudun juoksemaan 23

II

- Kissa on pukeutunut oravannahkaan 27
On pyhä, kissa sanoo 28
Tuuli on avannut ikkunan 29
Kissa huhuilee ullakolta 30
Kissa väittää kirjastoa saunaksi ja sytyttää sen palamaan 31
Musta lintu kumartuu ja nielee oksan jolla istuu 32
Kissa neuvottelee rannassa salakuljettajien kanssa 33
Ihastelemme nyt ryijyä kaikki 34
Kissa kantaa joonialaista pylvästä 35
Kissa polttaa hellassa vanhaa kirjaa 36
Kuun keltaisesta valosta tietää olevansa kellarissa 37
Ruukku kantava nainen kävelee keittiön läpi kellariin 38
Kun minä lemmin hanhien kanssa, sanoo kissa 39
Kissa väittää että sen käsivarressa on tunneli jossa kulkee junia 40
Salakuljettajat ovat palauttaneet kirjaston 41
Joki on jättänyt tielle hylkeenpoikia 42
Kissa on kirjoittanut kirjeen 43
Kissa lyö päänsä ja saa jonkin erikoiskyvyn 44
Ryömin pensaikossa etsimässä järvisimpukoita 45
Liha-auto hakee kissan pyytämän jäniksen 46

III

- Solmin kissan häntään rusetteja 49
- Ulkona loistaa kirkkaus 50
- Kissa osoittaa pellolla ydinlaskeuman paikkaa 51
- Kissa pyörii öisellä tiellä, trubaduuri shaketissa 52
- Kranaatin jälkijäristys helisyttää koeputkia 53
- Mehiläistarhuri on alkanut harrastaa oopperaa 54
- Määrään kissan ulos pyhäkouluun 55
- Olen joutunut metsään selässäni luostarin pieni kellotorni 56
- Lukemani lehden artikkeli välähtää ja sammuu 57
- Liiketoiminta on pyörteitä vedessä 58
- Mehiläistarhuri on katkera perinnöstä 59
- Kissa kutoo kangaspuilla jotakin 60
- On kaksi tajuntaa: pään sisällä ja ulkona 61
- Yöllä tunkeudun mehiläistarhurin taloon 62
- Polkuharmoonin sointi on ottanut näkyvän hahmon 63
- Tapaan rannalla ilveksen 64
- Kissa kutoo polkuharmoonilla keisarin viittaa 65
- Kypärä on sotilaan koti, kattila Augustuksen 66
- Etsin katajikosta mehiläistarhurin silmälaseja 67

IV

- Istun taas junan takapenkillä 71
Mehiläistarhurin veli on päässyt hanhien luo 72
Panssarivaunun piippu tuijottaa minua ikkunasta 73
Kissa työntää viikinkivenettä taivaan reikään 74
Nainen sipulinvarsihameessa on kiivennyt ullakolle 75
Nojaan vahingossa naiseen sipulinvarsihameessa 76
Mikä on lempiasentosi naisen kanssa, kissa kysyy 77
Kissa kysyy mihin lämpö menee talveksi 78
Vuode hautoo kosta oven takana 79
Sisällä on mustaa, ulkona valkoista 80
Lipputangon huipulla palaa soihtu 81
On joulu. Vien Augustuksen pään kellariin 82
Hauta on jäähtynyt 83
Kaiverran hautakiveen Arvaa kuka 84

